ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

Р О З П О Р Я Д Ж Е Н Н Я

від _____ 20 ___ року м. Тернопіль № _____

Про затвердження положення про ботанічну пам'ятку природи місцевого значення „Хмелівська ділянка"

Відповідно до законів України „Про природно-заповідний фонд України", „Про місцеві державні адміністрації", „Про правовий режим воєнного стану", указів Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 „Про введення воєнного стану в Україні" і № 68/2022 „Про утворення військових адміністрацій", від 26 жовтня 2026 року № 1060/2026 „Про продовження строку дії воєнного стану в Україні", наказів Міністерства екології та природних ресурсів України від 25 лютого 2013 року № 65 „Про затвердження Інструкції щодо оформлення охоронних зобов'язань на території та об'єкти природно-заповідного фонду", Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 02 серпня 2022 року № 281 „Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення положень про території та об'єкти природно-заповідного фонду України", враховуючи листи Товстенської селищної ради 21 жовтня 2025 року № 03-07/2963, державного спеціалізованого господарського підприємства „Ліси України" від 07 вересня 2026 року № 6174/3.1-2026, національного природного парку „Дністровський каньйон" від 13 жовтня 2026 року № 277 та протокол засідання комісії обласної військової адміністрації з попереднього розгляду документації щодо охорони, збереження та використання природно-заповідного фонду, відтворення його природних комплексів та об'єктів, охорони рослинного й тваринного від 21 жовтня 2026 року № 8/26:

1. Затвердити положення про ботанічну пам'ятку природи місцевого значення ,,Хмелівська ділянка", що додається.

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
№ 812/01.02-01 від 11.11.2026

Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000CEE93A0039D8DF00
Підписувач Пастух Тарас Тимофійович
Дійсний з 06.02.2025 10:20:31 по 04.02.2027 10:20:31

2. Департаменту екології та природних ресурсів обласної військової адміністрації в місячний строк передати ботанічну пам’ятку природи місцевого значення ,,Хмелівська ділянка” під охорону державному спеціалізованому господарському підприємству „Ліси України” шляхом оформлення охоронного зобов’язання.

3. Контроль за виконанням розпорядження доручити заступникові начальника обласної військової адміністрації згідно з розподілом обов’язків.

Начальник військової адміністрації **Тарас ПАСТУХ**

Тарас Навольський

Тетяна Стець

Роман Нитка

Ірина Леньків

Тетяна Романська

Володимир Комінко

Ніна Вишовська

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження начальника обласної військової адміністрації
_____№_____

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО БОТАНІЧНУ ПАМ’ЯТКУ ПРИРОДИ МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ „ХМЕЛІВСЬКА ДІЛЯНКА”

2026

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Ботанічну пам’ятку природи місцевого значення „Хмелівська ділянка” (далі – Пам’ятка природи) оголошено рішенням виконавчого комітету Тернопільської обласної ради від 14 березня 1977 року № 131 „Про затвердження реєстру заповідних об’єктів та поліпшення заповідної справи в області” (зі змінами, внесеними рішенням виконавчого комітету Тернопільської обласної ради від 19 листопада 1984 року № 320 „Про мережу територій і об’єктів природно-заповідного фонду області”).

2. Пам’ятка природи входить до складу природно-заповідного фонду України, охороняється як національне надбання, щодо якої встановлюється особливий режим охорони, збереження і використання.

3. Пам’ятка природи площею 6,00 га розташована у Чортківському районі Тернопільської області, в адміністративних межах Товстенської селищної ради на землях державної власності, користування якими здійснюється державним спеціалізованим господарським підприємством „Ліси України”.

Територія Пам’ятки природи розташована у кв. 7, вид. 7 Дорогичівського лісництва Бережанського надлісництва філії „Подільський лісовий офіс” державного спеціалізованого господарського підприємства „Ліси України” в урочищі „Свершківці”.

Відповідно до Указу Президента України від 3 лютого 2010 року № 96/2010 „Про створення національного природного парку „Дністровський каньйон” земельна ділянка, якій надано статус Пам’ятки природи, увійшла до складу національного природного парку „Дністровський каньйон”.

4. Земельна ділянка, якій надано статус Пам’ятки природи, не вилучаються з постійного користування державного спеціалізованого господарського підприємства „Ліси України” (далі – Землекористувач), яке здійснює у її межах свою діяльність згідно з цим положенням.

5. Землекористувач у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України „Про охорону навколишнього природного середовища”, „Про природно-заповідний фонд України”, „Про Червону книгу України”, Земельним та Лісовим кодексами України, іншими законодавчими і нормативно-правовими актами та цим положенням, забезпечує і несе відповідальність за належний стан території Пам’ятки природи та додержання встановленого режиму.

6. Межі земельної ділянки, на якій знаходиться Пам’ятка природи, встановлюються в натурі (на місцевості) та закріплюються межовими знаками в порядку, визначеному законодавством.

Відомості про межі, цільове призначення, оцінку, угіддя земельної ділянки у межах Пам'ятки природи та про обмеження в її використанні вносяться до Державного земельного кадастру, Державного лісового кадастру в установленому законодавством порядку та обов'язково враховуються при здійсненні землеустрою, лісовпорядкуванні, розробленні містобудівної документації, проєктних матеріалів щодо планування території на регіональному рівні, а також при розвитку, забудові, використанні прилеглих територій.

До встановлення меж Пам'ятки природи у натурі її межі визначені відповідно до проєкту створення.

7. Адреса державного спеціалізованого господарського підприємства „Ліси України": 01601, вул. Шота Руставелі, 9А, м. Київ, тел. (044) 235-61-29, e-mail: info@e-forest.gov.ua.

II. МЕТА СТВОРЕННЯ І ЗАВДАННЯ

1. Метою оголошення Пам'ятки природи є охорона, збереження у природному стані ценозів лучно-степової та скельно-осипної рослинності на девонських відкладах, зокрема: горицвіту весняного *(Adonis vernalis L.)* - виду, занесеного до Червоної книги України, інших цінних у науковому, пізнавальному та естетичному відношеннях видів флори і фауни; місць оселення усіх видів корисної ентомофауни.

2. Основними завданнями Пам'ятки природи є:

створення умов для збереження у природному стані місць зростання червонокнижних, регіонально рідкісних та інших видів флори;

збереження і охорона умов відтворення цінного у науковому та господарському відношенні ентомологічного комплексу;

запобігання знищенню чи пошкодженню рослин і тварин, що охороняються, поліпшення середовища їх існування, захист уразливих угруповань і популяцій, створення належних умов для розмноження у природних умовах та для розселення;

здійснення науково-дослідних робіт з метою розроблення заходів для поліпшення умов зростання рідкісних та червонокнижних видів рослин, збереження їх чисельності в межах області в умовах антропогенного впливу, що посилюється;

підтримання загального екологічного балансу в регіоні;

поширення екологічних знань серед населення.

ІІІ. РЕЖИМ ТЕРИТОРІЇ ТА ОХОРОНА

1. Відповідно до Закону України „Про природно-заповідний фонд України” на території Пам’ятки природи забороняється:

будь-яка діяльність, що суперечить меті та завданням Пам’ятки природи і загрожує збереженню об’єкта природно-заповідного фонду;

будівництво, введення в експлуатацію підприємств, споруд, шляхів, лінійних та інших об’єктів транспорту та інших об’єктів і застосування технологій, що викликають порушення природних екосистем Пам’ятки природи;

надання земельних ділянок для дослідно-промислової розробки родовищ корисних копалин та/або видобування корисних копалин, для забудови, ведення особистого господарства, обслуговування житлових будинків та господарських споруд;

розвідувальні, підривні роботи, розробка всіх видів корисних копалин, будь-яке порушення ґрунтового покриву (крім випадків передбачених цим положенням) та форм рельєфу;

заліснення земельних ділянок з лучно-степовою та скельно-осипною флорою;

розорювання земель крім випадків, передбачених пунктом 2 розділу ІІІ цього положення;

засмічення та забруднення території, у тому числі влаштування сміттєзвалищ тощо;

сінокосіння в період цвітіння охоронюваних видів рослин і розмноження комах та поза межами спеціально відведених місць;

заготівля лікарських рослин без дозволу на спеціальне використання природних рослинних ресурсів (крім заборонених для збору видів);

збір (добування) об’єктів Червоної книги України та регіонально-рідкісних видів рослин і тварин (крім наукових і селекційних цілей у встановленому порядку);

випалювання сухої рослинності або її залишків;

розведення вогнищ на території Пам’ятки природи;

влаштування пташників та літніх таборів для худоби;

випас худоби поза місць, відведених для цього;

інтродукція нових видів рослин і тварин;

турбування, знищення та відлов усіх видів комах, розорення їхніх сховищ, домівок та інші види діяльності, що можуть призвести до погіршення умов їх існування;

знищення окремих дерев та чагарників, усіх видів трав’янистої рослинності, за винятком регуляторних заходів, пов’язаних з розчищенням лучно-степових фітоценозів від деревно-чагарникової рослинності, знищення інвазійних видів рослин, що проводяться у встановленому порядку, чи

здійснення природокористувань, передбачених цим положенням;

складування будівельних матеріалів, конструкцій, обладнання;

зберігання на території Пам'ятки природи всіх видів отрутохімікатів та мінеральних добрив;

застосування пестицидів для боротьби з шкідниками та хворобами рослин без відповідного наукового обґрунтування та документів, визначених чинними нормативно-правовими актами;

проїзд територією Пам'ятки природи механічних транспортних засобів, за винятком посадових осіб виконавчих органів селищних, сільських, міських рад, які здійснюють державний контроль у сфері охорони навколишнього природного середовища, а також правоохоронних органів, аварійно-рятувальних служб, органів та закладів охорони здоров'я, з'єднань військових частин, підрозділів Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, операторів протимінної діяльності під час виконання службових обов'язків, спеціальних підрозділів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення та охорони природних ресурсів, працівників підприємств, установ та організацій, які здійснюють обслуговування об'єктів інфраструктури, розташованих у межах цих територій та об'єктів, власників або користувачів земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів, оголошених Пам'яткою природи (у випадках, коли здійснюються дозволені господарські заходи);

влаштування стоянок автотранспорту, ремонт, обслуговування та миття транспортних засобів, машин, механізмів;

полювання;

натаскування мисливських собак, перебування з ними на території Пам'ятки природи;

знаходження на території Пам'ятки природи з усіма видами вогнепальної зброї та знаряддями лову тварин, за винятком випадків, передбачених цим положенням;

в період масового розмноження диких тварин з 1 квітня до 15 червня проведення робіт та заходів, які є джерелом підвищеного шуму та неспокою (пальба, проведення вибухових робіт, феєрверків, санітарних рубок лісу, проведення ралі та інших змагань на транспортних засобах);

організація таборів, місць відпочинку на території Пам'ятки природи поза межами місць, спеціально відведених для цього;

проведення пізнавальних екскурсій, що проводяться, поза маркованою екскурсійною стежкою;

інша діяльність, що суперечить цілям і завданням, передбаченим цим положенням.

2. На території Пам’ятки природи у встановленому порядку дозволяється:

використання її в природоохоронних, еколого-освітніх цілях, проведення науково-дослідних робіт, обмежена господарська діяльність з додержанням встановленого цим положенням режиму території (заготівля громадянами сіна, випас худоби протягом липня-серпня на умовах загального користування тощо);

здійснення протипожежних та санітарних заходів, що не порушують режиму Пам’ятки природи;

організація природоохоронної пропаганди, обладнання екологічних стежок, короткотривалі туристські екскурсії;

сприяння природному відновленню популяцій рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу, у тому числі проведення заходів з розчищення лучно-степових та лучних фітоценозів від деревно-чагарникової рослинності за погодженням з уповноваженим органом виконавчої влади у галузі охорони навколишнього природного середовища в Тернопільській області та наукового обґрунтування;

виконання відновлюваних робіт та здійснення заходів щодо запобігання зміни природних комплексів у результаті негативного антропогенного впливу або стихійного лиха;

здійснення ґрунтових розкопок на зараженість шкідниками;

збереження і відтворення природних комплексів та об’єктів Пам’ятки природи;

проведення пізнавальних екскурсій маркованою екскурсійною стежкою;

наукова, природоохоронна, еколого-освітня, рекреаційна, господарська та інші види діяльності, що не суперечать цільовому призначенню, меті та завданням Пам’ятки природи і проводяться з додержанням режиму охорони та збереження, встановленого цим положенням.

3. Спеціальне використання природних ресурсів у межах території Пам’ятки природи здійснюється у порядку, визначеному статтями 67-78 Лісового Кодексу України, статтею 9^1 Закону України „Про природно-заповідний фонд України”, іншими законодавчими та нормативними актами.

4. Забезпечення режиму охорони території земельних ділянок у межах Пам’ятки природи здійснюється Землекористувачем.

5. Землекористувачу у межах Пам’ятки природи оформляється охоронне зобов’язання щодо забезпечення режиму охорони та збереження території.

У разі зміни форми власності на земельну ділянку під Пам’яткою природи, Землекористувача або його назви, землевласник зобов’язаний повідомити про це уповноважений орган виконавчої влади в галузі охорони навколишнього природного середовища в Тернопільській області з метою переоформлення охоронного зобов’язання.

6. Режим охорони та збереження Пам’ятки природи враховується при землевпорядкуванні, розробленні регіональних та інших планів, проєктів будівництва, схем з розвитку тощо.

7. Державний контроль за дотриманням режиму охорони та збереження Пам’ятки природи здійснюється спеціальними уповноваженими державними органами.

8. Громадський контроль за додержанням режиму охорони та збереження Пам’ятки природи здійснюється громадськими інспекторами з охорони довкілля у межах повноважень, передбачених Кодексом України про адміністративні правопорушення.

IV. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ РЕЖИМУ ОХОРОНИ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ПАМ’ЯТКИ ПРИРОДИ

1. Порушення режиму охорони та збереження Пам’ятки природи тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільну або кримінальну відповідальність.

2. Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства на території Пам’ятки природи несуть особи, винні у:

нецільовому використанні території Пам’ятки природи;

порушенні режиму охорони та збереження Пам’ятки природи (пункт 1 розділ III цього положення), вимог проєкту створення Пам’ятки природи;

псуванні, пошкодженні чи знищенні Пам’ятки природи;

знищенні або пошкодженні інформаційно-охоронних та інших знаків;

самочинній зміні меж;

відведенні території для інших потреб;

організації на території Пам’ятки природи господарської діяльності без документів, визначених чинними нормативно-правовими актами;

погіршенні, знищенні середовища перебування (зростання) видів тваринного та рослинного світу, занесених до Червоної книги України;

перевищенні допустимих хімічних, фізичних, біотичних та інших впливів і антропогенних навантажень на території Пам’ятки природи;

незаконному використанні природних ресурсів.

Законодавством може бути встановлена відповідальність і за інші порушення законодавства про природно-заповідний фонд.

3. Юридичні та фізичні особи зобов’язані відшкодувати шкоду, заподіяну ними внаслідок порушення природоохоронного законодавства на території Пам’ятки природи в розмірах і порядку, встановленому чинним законодавством України.

V. ЗМІНА МЕЖ, КАТЕГОРІЇ ТА СКАСУВАННЯ СТАТУСУ

1. Зміна меж, категорії та скасування статусу Пам’ятки природи проводиться відповідно до статей 51-54 Закону України „Про природно-заповідний фонд України” за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у галузі охорони навколишнього природного середовища на підставі відповідного експертного висновку.

_____